

Куришев Євген Володимирович,

ORCID ID: 0000-0002-0836-0735

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

факультету музичного мистецтва та хореографії

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

СИСТЕМНА МОДЕЛЬ ФОРТЕПІАННО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ВОКАЛІСТІВ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ АВТОНОМІЇ СТУДЕНТА

SYSTEM MODEL OF PIANO PERFORMANCE TRAINING FOR VOCALISTS IN THE CONTEXT OF STUDENT PROFESSIONAL AUTONOMY

Метою статті є дослідження системної моделі фортепіанно-виконавської підготовки вокалістів у контексті формування професійної автономії студента та визначення ефективних підходів до поєднання технічної, гармонічної, ритмічної та аналітичної підготовки. Автор пропонує інтегративну модель навчання, що поєднує фортепіанну практику з основною вокальною спеціалізацією, сприяючи розвитку самостійності у виконанні та глибокому розумінню музичного матеріалу. У статті проаналізовано педагогічні концепції та практичні моделі, які демонструють поетапне формування техніко-інтерпретаційних компетенцій, включно з оволодінням базовими інструментальними навичками, ритмічною точністю, гармонічним прогнозуванням і аудіальним контролем. Особливу увагу приділено міждисциплінарній взаємодії теоретичної та практичної підготовки, що забезпечує комплексне опанування репертуару та розвиток інтерпретаційного мислення. Результати дослідження вказують на важливість системної інтеграції теорії і практики для формування автономного вокаліста, здатного до самостійної інтерпретації, адаптації до різних стилістичних завдань і рефлексії власного виконання. Практична цінність статті полягає у демонстрації моделей навчання, які сприяють стійкому професійному розвитку, підвищенню виконавської виразності та формуванню висококваліфікованого музиканта, готового до активної творчої діяльності в сучасному музичному середовищі. Новизна дослідження полягає у пропозиції комплексного підходу, що інтегрує інструментальну та вокальну підготовку, та обґрунтуванні його ролі у розвитку професійної автономії студентів. Представлені висновки можуть слугувати методологічною основою для удосконалення навчальних програм у вищій музичній освіті та розвитку інноваційних форм підготовки виконавців.

Ключові слова: вокал; фортепіанна підготовка; професійна автономія; інтегративний підхід; виконавський аспект.

The aim of the article is to examine a systematic model of piano-accompaniment training for vocalists in the context of developing students' professional autonomy, as well as to identify effective approaches for integrating technical, harmonic, rhythmic, and analytical skills. The author proposes an integrative teaching model that combines piano practice with the main vocal specialization, promoting greater independence in performance and a deeper understanding of musical material. The article analyzes pedagogical concepts and practical models that illustrate the step-by-step formation of technical and interpretative competencies, including the mastery of basic instrumental skills, rhythmic accuracy, harmonic forecasting, and aural control. Special attention is given to the interdisciplinary interaction between theoretical knowledge and practical training, ensuring comprehensive repertoire mastery and the development of interpretative thinking. The study's findings highlight the importance of systematically integrating theory and practice in shaping an autonomous vocalist capable of independent interpretation, adapting to diverse stylistic tasks, and reflecting on their own performance. The practical significance of the article lies in demonstrating training models that foster sustainable professional growth, enhance expressive performance, and contribute to the formation of highly qualified musicians prepared for active creative engagement in contemporary musical environments. The novelty of the research consists in proposing a comprehensive approach that integrates instrumental and vocal training and in substantiating its role in developing students' professional autonomy. The conclusions presented can serve as a methodological basis for improving higher music education curricula and for developing innovative forms of performer training.

Key words: vocal performance; piano training; professional autonomy; integrative approach.

Постановка проблеми. Вокальне мистецтво сутісно корелює з глибоким осягненням музичної структури, детермінованої гармонічною та ритмічною інфраструктурою твору, що виступає фундаментальною передумовою для адекватної художньої інтерпретації. В даній контекстуальній площині фортепіано набуває статусу інструментально-пізнавального ресурсу, який ініціює

розширення музично-світоглядного горизонту студентів-вокалістів, девелопує навичковий комплекс нотного читання і критичне розуміння гармонічних постулатів, що є невід'ємним для вокальної практики. Фортепіано функціонує як своєрідна творча лабораторія, де здобувачі освіти експлорують гармонічні послідовності, ритмічні структури та мелодичні лінії, що есенційно збагачує їхнє цілісне уявлення про музику та формує інтерпретаційне мислення. Проте, диференціація між інструментальною та вокальною спеціалізаціями зумовлює, що вокалісти постфактум не володіють глибокою технічною базою. Ця об'єктивна диспропорція детермінує необхідність розробки спеціально адаптованої методологічної моделі, яка б гармонізувала фундаментальні технічні дефініції з пріоритетним акцентуванням на підтримці музичного аудіювання, гармонічного мислення та здатності до автономного акомпанування.

Актуальність проблематики посилюється вимогами сучасної професійної діяльності. Від музикантів очікується широкий спектр компетенцій, що охоплюють високий рівень виконавства та глибинне розуміння музичної теорії, здатність до міжжанрової адаптації та культурної інтеграції. Таким чином, місія педагога трансформується від простого навчання базовій техніці до сприяння формуванню цілісного музичного мислення, інтегрованого у вокальне виконавство. Це вимагає впровадження системної парадигми, що інкорпорує педагогічні, методичні та психологічні механізми, адаптовані до індивідуально-типологічних особливостей та професійних потреб цієї категорії студентів.

Аналіз актуальних досліджень. У сучасних дослідженнях, присвячених фортепіанно-виконавській підготовці вокалістів, простежується стійка тенденція до поєднання традиційних і новітніх педагогічних методів, інтеграції різних форм мистецької діяльності, а також переосмислення ролі викладача у формуванні творчої автономної особистості майбутнього вокаліста. Опрацьовані праці охоплюють як теоретичні засади професійної підготовки, так і практичні моделі її реалізації в умовах сучасної мистецької освіти, що зазнає інтенсивних трансформацій. У низці українських публікацій, присвячених фортепіанній підготовці студентів-вокалістів, визначаються ключові напрями вдосконалення освітнього процесу, пов'язані з імплементацією компетентнісного та міждисциплінарного підходів. Останні дослідження підкреслюють, що фортепіанне навчання для студентів-вокалістів

має бути цілеспрямованим, адаптованим до специфіки вокальної спеціалізації і включеним у міждисциплінарну освітню траєкторію (напр., обґрунтування навчальної програми «Фортепіано» для сольного співу). Ці українські роботи також виокремлюють практичну потребу в систематизації методик та створенні спеціалізованих програм, що враховують обмежений інструментальний час та вокальні особливості студентів. Монографічні та методичні видання, присвячені теорії й практиці акомпанементу, детально аналізують мистецтво концертмейстерства як окрему педагогічну дисципліну, пропонуючи широке джерело вправ, репертуарних рекомендацій і методичних підходів до підготовки акомпаніаторів і концертмейстерів. Українські підручники й навчальні посібники з теорії акомпанементу містять як історико-теоретичний, так і практично-методичний матеріал, що є корисним фундаментом для розробки курсів фортепіано для вокалістів. Іншомовна література демонструє широку предметну палітру – від практичних посібників і підручників «Piano for Singers» та «The Complete Collaborator» до академічних досліджень і дисертацій, що досліджують шляхи підготовки акомпаніаторів і методики навчання співпраці піаніста з виконавцем. Праці практиків підкреслюють прикладну важливість навичок самоаккомпанементу, швидкого читання, транспонування й стилістичної гнучкості як ключових елементів автономії вокаліста. Одночасно сучасні дослідження акцентують увагу на поєднанні теоретичних знань і практичних компетенцій, націлених на розвиток творчого мислення й міжжанрової адаптивності акомпаніатора/вокаліста

Так Кононова М. у статті «Теоретико-методичний концепт вокальної виконавської школи у працях Валентини Антонюк» [1] аналізує основи вокальної методики, запропонованої українським педагогом. Авторка підкреслює значення системного підходу до формування вокальної майстерності, який включає поетапне опанування техніки, розвиток музичного слуху, артикуляції та інтерпретаційних навичок. Особлива увага приділяється ролі викладача як фасилітатора розвитку творчої автономії студента, здатного до самостійного опрацювання репертуару та рефлексії власних виконавських рішень. Дослідження підкреслює історико-педагогічний контекст розвитку української вокальної школи та її актуальність у сучасній освіті. Ляшенко О. Д. та Бутенко Т. М. [2] у роботі «Навчальний курс «Фортепіано» як складова фахової підготовки студента-вокаліста»

акцентують на інтеграції фортепіанної підготовки у вокальне навчання. Автори доводять, що системна робота з фортепіано розвиває гармонічне мислення, ритмічну точність та музичний слух, забезпечуючи основу для професійної автономії студента. Педагогічна модель передбачає послідовне формування технічних і інтерпретаційних навичок, поєднуючи практичні вправи з теоретичними знаннями з гармонії та музичної структури. Матюшенко-Матвейчук В. [3] у статті «Вокальна підготовка на основі використання фонетичного методу» пропонує сучасний методичний підхід до розвитку вокальної техніки, що включає фонетичне моделювання звуку та артикуляційних процесів. Авторка зазначає, що такий підхід сприяє більш точному формуванню вокальної інтонації та ритміки, підсилює музично-слухову компетентність і є ефективним у поєднанні з фортепіанною підготовкою для формування професійно автономного студента. Воїко І. [4] у статті «Practical aspects of the independent work of the accompanist» розглядає питання самостійної роботи акомпаніатора, яка тісно пов'язана з розвитком автономності вокаліста. Автор акцентує на важливості самостійного опрацювання партитури, розвитку синхронізації з вокалістом та технічної підготовки акомпанементу як ключових факторів успішної вокально-фортепіанної взаємодії. Chen X. [5] у дослідженні «Research on the Role of Piano Accompaniment in Vocal Music Singing» підкреслює значення фортепіанного супроводу як активного компонента вокальної практики. Фортепіано не лише підтримує вокаліста, а й стимулює розвиток гармонічного слуху, ритмічної чутливості та інтерпретаційних навичок. Автор пропонує системну методику інтеграції акомпанементу в навчальний процес для посилення професійної автономії студента. Yu J. [6] у статті «Talking about the Organic Combination of Vocal Music and Piano Accompaniment» розглядає органічне поєднання голосу та фортепіано у вокальному виконанні. Автор підкреслює синхронізацію музичних та емоційних компонентів як ключову умову ефективної вокальної підготовки та розвитку самостійного музичного мислення. Zhu J. [7] у роботі «Study on the Synchronous Performance of Vocal Music and Piano» аналізує проблематику синхронного виконання голосу і фортепіано. Дослідження показує, що така практика значно розвиває виконавську автономію студента, формує здатність до адаптації вокальних партій під власні вокальні можливості та сприяє комплексному розвитку музичної компетентності.

Невирішена проблема, що детермінує актуальність даного дослідження, полягає у відсутності цілісної систематизованої та професійно орієнтованої моделі, яка б забезпечувала ефективну інтеграцію технічних, методичних та психологічних аспектів фортепіанно-виконавської підготовки спеціально для вокалістів. Потреба полягає у теоретичному обґрунтуванні педагогічних імперативів, що мінімізують технічне перевантаження, зберігаючи при цьому максимальну ефективність у розвитку ключових когнітивно-виконавських функцій.

Мета статті. Головна телеологічна установка статті полягає у розробці та теоретико-методологічному обґрунтуванні системної парадигми фортепіанно-виконавської підготовки студентів-вокалістів, з акцентуванням на інтеграції професійно орієнтованих педагогічних імперативів, структурних компонентів та специфічного методичного інструментарію.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження виступає системний підхід, що слугує ключовою теоретичною платформою для моделювання навчального процесу як цілісної, взаємодетермінованої системи, де всі елементи спрямовані на досягнення конкретної професійної мети. У процесі структуризації емпіричних даних та формування теоретичного концепту застосовувалися методи аналізу, синтезу та класифікації, що дозволили диференціювати провідні педагогічні принципи та структурні компоненти системи. Педагогічне управління процесом навчання, яке водночас виступає як емпірична складова дослідження, охоплювало наступні діагностичні та управлінські механізми: діагностика індивідуально-типологічних особливостей: Включає врахування рівня первинної підготовки студента та його когнітивних схильностей з метою адаптації навчальних завдань та мінімізації ризику перевантаження. Проєктування методичних алгоритмів: Структурування навчальних занять у послідовні етапи, що забезпечують комплексне охоплення технічних вправ та інтерпретаційного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Концептуальною віссю фортепіанно-виконавської підготовки студентів-вокалістів виступає інтегративний системний підхід, що має на меті не лише узгодження окремих методичних та педагогічних процедур, а передусім – формування якісно нового освітнього середовища, де всі елементи перебувають у стані функціональної взаємодоповнюваності [1, 113]. Такий підхід ґрунтується на розумінні фортепіанної підготовки як

складного багаторівневого процесу, що поєднує когнітивні, моторні, слухові та інтерпретаційні механізми [2, 270–271]. Інтегративність системи полягає в тому, що вона синтезує педагогічні імперативи, структурні компоненти та методичні стратегії у єдину операційну модель, яка забезпечує формування автономного виконавця – суб'єкта, здатного не просто відтворювати музичний текст, а й онтологічно осмислювати його через рефлексію, інтерпретацію та адаптацію до власної вокальної специфіки [3].

Цілісність такого освітнього простору зумовлюється когерентністю взаємодії його внутрішніх елементів: педагогічні імперативи визначають спрямування навчального впливу, структурні компоненти задають організаційно-функціональні рамки, а методичні інструменти реалізують ці рамки у практиці. Саме їх синергетична взаємодія оптимізує професійну вокальну діяльність, перетворюючи фортепіанну підготовку на чинник, що не обтяжує, а, навпаки, розширює можливості вокаліста. У такій системі фортепіано перестає бути факультативною дисципліною – воно стає засобом формування внутрішнього музично-структурного слуху, мислення та інтерпретаційної свободи. З огляду на специфічні освітні потреби вокалістів – обмежений доступ до інструментальної техніки, домінування вокальної моторики, залежність від дихального апарату – педагогічні принципи мають спрямовувати підготовку на підтримку основної спеціалізації. Це означає, що акцент переноситься на розвиток тих компетенцій, які є ядром професійної вокальної діяльності: аудіального контролю, гармонічного прогнозування та ритмічної детермінації [1, 113]. Аудіальний контроль забезпечує відповідність між внутрішнім звуковим образом і реальним вокальним виконанням; гармонічне прогнозування формує здатність вокаліста передбачати горизонтальні та вертикальні зрушення в музичній тканині, що підсилює інтонаційну точність та художню переконливість; ритмічна детермінація гарантує стабільність темпоритмічної структури, без якої неможлива стійка вокальна подача та ансамблева узгодженість [5, 12].

Фортепіанна підготовка, будучи традиційно допоміжною щодо вокалу, у межах системної парадигми трансформується у важливий конструктивний чинник професійного становлення. Вона екстерналізує внутрішні музично-слухові уявлення студента, дозволяє операціоналізувати музичні структури, які вокаліст часто сприймає

інтуїтивно, та сприяє глибшому розумінню вокального репертуару. Через роботу з фортепіанним текстом вокаліст набуває здатності моделювати гармонічні послідовності, аналізувати форму, відчувати ритмічні зрушення, що значно розширює межі його художнього мислення. Таким чином, фортепіано слугує не лише технічним інструментом, а й когнітивним медіатором між внутрішнім слухом та вокальною дією.

Принцип професійної орієнтованості у цій системі передбачає цільове спрямування навчальних завдань на розвиток саме тих компетенцій, які мають безпосередній вплив на якість вокального виконання. Зокрема, це формування спроможності передбачати гармонічні послідовності, миттєво реагувати на модальні зрушення, усвідомлювати структурну логіку фрази. Такий підхід підсилює інтерпретаційну виразність вокаліста, оскільки надає йому інструментарій для свідомого керування художнім змістом музичного твору. Принцип інтеграції теорії та практики забезпечує синтез музикознавчого аналізу з виконавською діяльністю [6]. Коли робота над гармонічною структурою, метроритмічною архітектонікою чи мотивно-тематичними зв'язками поєднується з безпосереднім практичним виконанням, формується єдине когнітивно-виконавське поле, у якому розуміння переходить у навичку, а навичка – у художньо осмислену дію. Це є ключовим чинником формування цілісного музичного мислення вокаліста.

Поетапність навчання, як ще один системотвірний принцип, забезпечує природне, ненасильницьке нарощування технічних навичок. Розвиток інструментальних компетенцій відбувається ґрадуїровано: від оволодіння базовою технікою гри – до гнучкого інтерпретаційного та композиційного осмислення музичного тексту. Такий підхід запобігає надмірному когнітивному й моторному навантаженню, підвищує продуктивність навчання й забезпечує стійкість сформованих навичок.

Структурні компоненти педагогічного процесу формують операційну архітектоніку системи підготовки та забезпечують її внутрішню цілісність [1, 128]. Педагогічний компонент визначає зміст, логіку та концептуальну рамку курсу, слугуючи підґрунтям для відбору навчального репертуару, релевантного для формування музичного слуху, ритмічної точності й гармонічного мислення майбутнього вокаліста. Саме в межах цього компонента окреслюється система навчальних цілей, вибудовується прогресія складності й інтегрується змістова

наповненість, спрямована на міждисциплінарний розвиток виконавця.

Методичний компонент репрезентує технологічну сторону навчального процесу – алгоритм побудови занять, який враховує специфічні обмеження, ресурсні можливості та професійні потреби вокалістів. Він охоплює ретельно структурований комплекс вправ і навчальних процедур: розвиток технічної точності (артикуляційної, моторної, педалізаційної), формування метроритмічної стабільності, удосконалення гармонічної чутливості та інтонаційної осмисленості. Сукупність цих елементів створює ґрунт для професійної вокально-виконавської інтерпретації, оскільки дозволяє студентам не лише відтворювати музичний текст, а й усвідомлювати його структурно-логічну природу, тонально-гармонічні взаємозв'язки та стилістичні маркери [7].

Психологічний компонент виконує мотиваційно-стимулювальну та регулятивну функції. Він спрямований на формування внутрішньої мотивації, емоційної включеності та професійно важливих якостей, що забезпечують стійку динаміку розвитку. Ключовим завданням цього компонента є створення усвідомлення позитивного впливу фортепіано на основну вокальну спеціалізацію: гармонічне підґрунтя розширює інтерпретаційний кругозір, ритмічна дисципліна підсилює структурованість вокального виконання, а навички самосупроводу та читання партитури сприяють цілісному музичному становленню [4]. У такий спосіб психологічний компонент підтримує не лише зацікавленість, а й довготривалу професійну стійкість студента.

У рамках системної парадигми методика фортепіанно-виконавської підготовки постає як цілісна модель формування ключових виконавських компетенцій, що забезпечують становлення автономного музиканта – здатного до самостійного опрацювання матеріалу, критичної рефлексії власних виконавських рішень та гнучкої адаптації вокальних партій відповідно до художніх і технічних завдань. Специфічний методичний інструментарій, орієнтований на потреби вокалістів, включає: Гармонічний аналіз – формування здатності оперативно ідентифікувати тональні відношення, гармонічні формули, типові модуляційні схеми, що сприяє глибшому розумінню композиційної логіки та інтонаційної структури твору. Метроритмічну роботу – побудову цілісного ритмічного континууму, підвищення стабільності темпоритму та запобігання ритмічним дискрепансіям у процесі індивідуального

й ансамблевого виконання. Розвиток навичок читання з листа та візуально-моторної координації, які значно прискорюють освоєння нового репертуару, формують здатність швидко орієнтуватися в нотному тексті та підвищують варіативність виконавських рішень. Освоєння транспонування, що є критично важливим інструментом адаптації вокальних партій до індивідуальних діапазонних можливостей, а також поглиблення розуміння гармонічної структури твору. Формування навичок акомпанементу та самосупроводу, які зміцнюють професійну автономію студента, розширюючи його можливості як у навчальних, так і в концертно-виконавських ситуаціях. У сукупності ці аспекти створюють методичну екосистему, що сприяє цілісному розвитку вокаліста як музиканта-інтерпретатора, здатного до інтегрованого мислення, гармонічної аналітики, технічної варіативності та художньо-виконавської самостійності.

Технічна підготовка в контексті фортепіанної роботи для вокалістів не розглядається як самоціль; вона функціонує як інструмент розвитку музичного мислення та забезпечення виконавської конфігурації. Гама виконують бінарну функцію – слугують матеріалом для розвитку рухової координації та водночас формують гармонічне аудіювання, прив'язуючи моторні патерни до структурних закономірностей тональності. Етюди спрямовані на розвиток артистичної виразності, деталізації фразування, артикуляції та динаміки, що безпосередньо транслюється у вокальне виконання. Специфіка опрацювання різних різновидів техніки – арпеджіо, октав, акордів – у вокалістів акцентує увагу на контролі кінематики рухів, усвідомленні м'язових відчуттів, варіативності ритмічних схем та пошуку оптимальної артикуляційної моделі. Раціоналізація технічної підготовки ґрунтується на системі методів: повторення, поступового нарощування швидкості та динаміки, варіативності артикуляційних та ритмічних структур, а також смислового членування, яке трансформує механічні дії у свідомий виконавський процес. Інтеграція технічних вправ із вокальною артпрактикою (наприклад, виконання гам із сольфеджуванням мелодичних ступенів) визначається як ефективний засіб формування єдності слухового, вокального та інструментального досвідів.

Художньо-інтерпретаційна робота над репертуаром становить кульмінаційну фазу підготовки та передбачає залучення всього комплексу виразних засобів музичної семіотики. Метроритм,

темп і агогіка, динаміка, артикуляційно-звукові характеристики, гармонічне мислення, техніки педалізації та оптимальний вибір аплікатури утворюють багаторівневий інтерпретаційний континуум, у межах якого студент-вокаліст досягає структурну логіку та художню семантику твору. Інтерпретаційна діяльність передбачає не лише репродукцію авторських приписів, а й творчий аналіз варіативних можливостей, що дозволяє вокалісту розвивати власний художній почерк. Стратегія підбору та опрацювання репертуару передбачає його диверсифікацію – поєднання класичних, сучасних та фольклорних творів, які забезпечують різнобічність технічних і художніх завдань. Персоналізація репертуару забезпечує відповідність матеріалу індивідуальним вокальним можливостям, контекстуалізація сприяє глибокому розумінню культурно-історичного підґрунтя виконуваних творів, а розвиток виконавської автономії формує здатність студента самостійно добирати, адаптувати та інтерпретувати фортепіанний матеріал.

Таким чином, системна парадигма фортепіанно-виконавської підготовки студентів-вокалістів постає як цілісний теоретико-методологічний комплекс, у якому інтеграція педагогічних імперативів, структурних компонентів та спеціалізованих методичних практик забезпечує ефективний розвиток професійних компетенцій і формування високорівневої виконавської автономії.

Висновки. Проведений аналіз педагогічних, методичних і психологічних засад фортепіанно-виконавської підготовки вокалістів засвідчив, що ефективність формування професійних компетенцій майбутніх співаків безпосередньо залежить від системної організації навчального процесу. Педагогічний компонент визначає логіку та структурну наповненість курсу, забезпечуючи добір репертуару й формування цілісної інтонаційно-гармонічної бази. Методичний компонент

репрезентує технологію виконавської підготовки, орієнтовану на розвиток технічної точності, ритмічної стабільності, гармонічної чутливості та аналітичного мислення. Психологічний компонент, у свою чергу, підсилює внутрішню мотивацію, сприяє усвідомленню взаємозв'язків між фортепіанною та вокальною підготовкою й формує стійкість професійного зростання. Узагальнення функціональних зв'язків між цими компонентами дає підстави стверджувати, що фортепіанно-виконавська підготовка вокалістів має розглядатися як цілісна педагогічна система, спрямована на становлення автономного музиканта-інтерпретатора, здатного до самостійного опрацювання матеріалу, рефлексії власних виконавських стратегій та гнучкої адаптації вокальних партій. Специфічний методичний інструментарій – гармонічний аналіз, ритмічна робота, читання з листа, транспонування, акомпанемент – утворює комплекс компетенцій, що істотно розширює творчі та професійні можливості студента.

Перспективи подальших наукових розвідок полягають у розширенні компетентнісних моделей фортепіанної підготовки вокалістів та уточненні методичних інструментів, що безпосередньо впливають на якість вокально-виконавської інтерпретації. Доцільним убачається емпіричне вивчення ефективності гармонічного аналізу, читання з листа та транспонування, а також розроблення діагностичних критеріїв для оцінювання рівня фортепіанно-виконавських умінь. Подальшої уваги потребує дослідження мотиваційних механізмів, що забезпечують стійкість професійного розвитку вокалістів у процесі опанування фортепіанної дисципліни. Перспективним напрямом є також інтеграція цифрових інструментів і адаптивних навчальних платформ у методику підготовки, що сприятиме підвищенню автономності студентів і модернізації освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кононова М. Теоретико-методичний концепт вокальної виконавської школи у працях Валентина Антонюк. *Часопис Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського*. 2019. Vol. 4, No 45. P. 113–130.
2. Ляшенко О. Д., Бутенко Т. М. Навчальний курс «Фортепіано» як складова фахової підготовки студента-вокаліста. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. No 217. P. 270–275. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-217-270-275>.
3. Матюшенко-Матвейчук В. Вокальна підготовка на основі використання фонетичного методу. *Слобожанські мистецькі студії*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/art/2024.1.15>.
4. Boiko I. Practical aspects of the independent work of the accompanist. *International Science Journal of Education & Linguistics*. 2024. Vol. 3, No 4. P. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240304.01>.
5. Chen X. Research on the Role of Piano Accompaniment in Vocal Music Singing. *Education, Science, Technology, Innovation and Life*. 2019. DOI: <https://doi.org/10.23977/icamei.2019.240>.

6. Yu J. Talking about the Organic Combination of Vocal Music and Piano Accompaniment. *Frontiers in Art Research*. 2019. Vol. 1, No 6. P. 30–33. DOI: <https://doi.org/10.25236/FAR.2019.010605>

7. Zhu J. Study on the Synchronous Performance of Vocal Music and Piano. *Frontiers in Art Research*. 2023. Vol. 5, No 10. DOI: <https://doi.org/10.25236/FAR.2023.051013>.

Куришев Є. В.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY)

Дата першого надходження статті до видання: 04.12.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.02.2026

